

დაზარალებულის უფლებები სისხლის სამართლის პროცესში

ანა ბუაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
სკოლის ფაკულტეტზე სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზაზა მეიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2019

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ანა ბუაძე

24 ივნისი 2019 წელი

აბსტრაქტი

2010 წლის 1 ოქტომბერს ძალაში შევიდა ახალი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, რომელიც გარდატეხა მოახდინა ქართულ მართმსაჯულებაში. აღნიშნულმა ინკვიზიციური პროცესიდან რადიკალურად განსხვავებული, მხარეთა თანასწორობასა და შეჯიბრობითობაზე დამყარებული სამართალწარმოების სისტემა დაამკვიდრა. აღნიშნული რეფორმა აისახა დაზარალებულის ინსტიტუტზე, რომლის როლი სისხლის სამართალწარმოებაში ძირეულად შეიცვალა. გარდა გამონაკლისი უფლებებისა, რომელიც პირდაპირ გამომდინარეობს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსიდან (მაგ: მტკიცებულებათა გაცნობის შესაძლებლობა და სხვა), დაზარალებულის უფლებები ძირითადად მოწმის უფლებებებს გაუთანაბრდა. სწორედ ზემოაღნიშნული ცვლილებებით დანაშაულის მსხვერპლი აღარ წარმოადგენს მხარეს, აღარ არის პროცესის აქტიური მონაწილე, შესაბამისად აღარ აქვს შესაძლებლობა, ჩართული იყოს სამართალწარმოების პროცესში. დანაშაულის მსხვერპლის პასიური ჩართულობა და მისი უფლებების არასრული რეალიზაცია უარყოფითად არის შეფასებული საერთაშორისო წყაროებში. წინამდებარე ნაშრომი ეძღვნება დაზარალებულის ინსტიტუტს, მის უფლებებსა და ვალდებულებებს, გამოწვევებს ქართულ მართმსაჯულებაში. აღნიშნულ ნაშრომში დეტალურად იქნება აღწერილი დანაშაულის მსხვერპლის სტატუსი, მის პროცესუალურ მდგომარეობასთან დაკავშირებული სირთულეები და პრობლემები. მიმოხილული იქნება ისტორიული რაკურსი, მისი განვითარება და დღევანდელი მდგომარეობა. კვლევის დროს განხილული იქნება როგორც პირველადი, ასევე მეორადი წყაროები, საერთაშორისო პრაქტიკა, სასამართლო გადაწყვეტილებები, ქართული მართმსაჯულების სისტემა და პრაქტიკული მაგალითები.

Abstract

On October 1, 2010, the new Criminal Procedure Code came into force, which passed the Georgian Justice. The above-mentioned inquiry procedure has proved radically different, the equality of parties and the system of justice based on competition. This reform was reflected in the victim's institution whose role was fundamentally changed in criminal proceedings. Except for exceptional rights that directly derive from the Code of Criminal Procedure (eg, ability to view the evidence, etc.), the rights of the victim are largely unreasonable. The above changes are no longer a victim of a crime, no longer a process active participant, and therefore no possibility to be involved in the proceedings. Passive involvement of crime victims and his rights are incomplete in international sources. The present work is dedicated to the Institute of Victims, its rights and obligations, challenges in Georgian judiciary. This paper will detail the status of the victim of crime, the difficulties and problems related to the procedural situation. The review will be a historical curriculum, its development and the present day. During the study, both primary and secondary sources, international practice, judicial decisions, Georgian judicial system and practical examples are discussed.